

ל"ג בעמר - מקורות

1. מסכת כלה פרק שמיני

חרות על הלוחות אין לך בן חורין אלא ההוגה בתורה ואומר וממתנה נחליאל מאי ואומר וכי תימא בן חורין מתורה לא הוי הא שכר שקיל ת"ש וממתנה נחליאל לומר מתן שכרה

2. שמות פרק ג (יב) וי' אמר פי אהיה עמך וזה לך האות פי אני כי שלחתיך בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלילים על הקר הזה:

3. יבמות דף סב/ב

רבי יהושע אומר נשא אדם אשה בילדותו ישא אשה בזקנותו היו לו בנים בילדותו יהיו לו בנים בזקנותו שנאמר בבקר זרע את זרעך ולערב אל תנח ידך כי אינך יודע אי זה יכשר הזה או זה ואם שניהם כאחד טובים ר"ע אומר למד תורה בילדותו ילמוד תורה בזקנותו היו לו תלמידים בילדותו יהיו לו תלמידים בזקנותו שנאמר בבקר זרע את זרעך וגו' אמרו שנים עשר אלף זוגים תלמידים היו לו לרבי עקיבא מגבת עד אנטיפרס וכולן מתו בפרק אחד מפני שלא נהגו כבוד זה לזה....תנא כולם מתו מפסח ועד עצרת אמר רב חמא בר אבא ואיתימא ר' חייא בר אבין כולם מתו מיתה רעה מאי היא א"ר נחמן אסכרה.

4. רש"י על שמות פרק יט פסוק ב

יוחן שם ישראל - כאיש אחד בלב אחד אבל שאר כל החניות בתרעומות ובמחלוקת (מכילתא):

5. מנחות דף כט/ב

בשעה שעלה משה למרום מצאו להקב"ה שיושב וקושר כתרים לאותיות אמר לפניו רבש"ע מי מעכב על ידך אמר לו אדם אחד יש שעתידי להיות בסוף כמה דורות ועקיבא בן יוסף שמו שעתידי לדרוש על כל קוץ וקוץ תילין תילין של הלכות אמר לפניו רבש"ע הראהו לי אמר לו חזור לאחורך הלך וישב בסוף שמונה שורות ולא היה יודע מה הן אומרים תשש כחו כיון שהגיע לדבר אחד אמרו לו תלמידי רבי מנין לך אמר להן הלכה למשה מסיני נתייבשה דעתו חזר ובא לפני הקב"ה אמר לפניו רבונו של עולם יש לך אדם כזה ואתה נותן תורה ע"י אמר לו שתוק כך עלה במחשבה לפני אמר לפניו רבונו של עולם הראיתני תורתו הראני שכרו אמר לו חזור [לאחורך] חזר לאחוריו ראה ששוקלין בשרו במקולין אמר לפניו רבש"ע זו תורה וזו שכרה א"ל שתוק כך עלה במחשבה לפני

6. ספרי פרשת ברכה פסקא טז

ומשה בן מאה ועשרים שנה. זה אחד מארבעה שמתו בן מאה ועשרים ואלו הם משה והלל הזקן ורבן יוחנן בן זכאי ור' עקיבא. משה היה במצרים מ' שנה ובמדין מ' שנה ופירנס את ישראל מ' שנה הלל הזקן עלה מבבל בן מ' שנה ושימש חכמים מ' שנה ופירנס את ישראל מ' שנה רבן יוחנן בן זכאי עסק בפרגמטיא מ' שנה ושימש חכמים מ' שנה ופירנס ישראל מ' שנה רבי עקיבא למד תורה מ' שנה ופירנס את ישראל מ' שנה. שש זוגות ששנותיהם שוות רבקה וקהת לוי ועמרם יוסף ויהושע שמואל ושלמה והלל הזקן רבן יוחנן בן זכאי ור' עקיבא: לא כהתה עינו. מלמד שעיניה של מתים כהה: ולא נס ליחה. ר' אליעזר בן יעקב או' אל תקרי לא נס ליחה אלא לא נס ליחה עכשיו כל הנוג' בשרו של משה ליחה פורחת אילך ואילך:

7. בראשית רבה ק:

"וישב יוסף במצרים וגו'", ששה זוגות שנותיהם שוות רבקה וקהת, לוי ועמרם, יוסף ויהושע, שמואל ושלמה, משה והלל הזקן, ר' יוחנן בן זכאי ורבי עקיבא, משה עשה בפלטיין של פרעה ארבעים שנה ובמדין (ובמדבר) ארבעים שנה ושמם את ישראל ארבעים שנה, רבי יוחנן בן זכאי עשה פרגמטיא ארבעים שנה ולמד תורה ארבעים שנה שמש את ישראל ארבעים שנה, ר' עקיבא עשה בור ארבעים שנה ולמד תורה ארבעים שנה ושמם את ישראל ארבעים שנה.

8. כתובות דף סב/ב

ר"ע רעיא דבן כלבא שבוע הוה חזיתיה ברתיה דהוה צניע ומעלי אמרה ליה אי מקדשנא לך אזלת לבי רב אמר לה אין איקדשא ליה בצינעה ושדרתיה שמע אבוה אפקה מביתיה אדרה הנאה מנכסיה אזיל יתיב תרי סרי שנין בבי רב כי אתא אייתי בהדיה תרי סרי אלפי תלמידי שמעיה להווא סבא דקאמר לה עד כמה קא מדברת אלמנות חיים אמרה ליה אי לדידי ציית יתיב תרי סרי שני אחריני אמר ברשות קא עבידנא הדר אזיל ויתיב תרי סרי שני אחריני בבי רב כי אתא אייתי בהדיה עשרין וארבעה אלפי תלמידי שמעה דביתיה הות קא נפקא לאפיה אמרו לה שיבבתא שאילי מאני לבוש ואיכסאי אמרה להו יודע צדיק נפש בהמתו כי מטיא לגביה נפלה על אפה קא מנשקא ליה לכרעיה הוּו קא מדחפי לה שמעיה אמר להו שבקוה שלי ושלכם שלה הוא שמע אבוה דאתא גברא רבה למתא אמר איזיל לגביה אפשר דמפר נדראי אתא לגביה אמר ליה אדעתא דגברא רבה מי נדרת אמר ליה אפילו פרק אחד ואפי' הלכה אחת אמר ליה אנא הוא נפל על אפיה ונשקיה על כרעיה ויהיב ליה פלגא ממזניה

9. מסכת שבת דף לג/ב

דיתבי רבי יהודה ורבי יוסי ורבי שמעון ויתיב יהודה בן גרים גבייהו.
פתח רבי יהודה ואמר כמה נאים מעשיהן של אומה זו תקנו שווקים תקנו גשרים תקנו מרחצאות רבי יוסי שתק נענה רבי שמעון בן יוחאי ואמר כל מה שתקנו לא תקנו אלא לצורך עצמן תקנו שווקין להושיב בהן זונות מרחצאות לעדן בהן עצמן גשרים ליטול מהן מכס.
הלך יהודה בן גרים וסיפר דבריהם ונשמעו למלכות אמרו יהודה שעילה יתעלה יוסי ששתק יגלה לציפורי שמעון שגינה יהרג.
אזל הוא ובריה טשו בי מדרשא כל יומא הוה מייתי להו דביתיהו ריפתא וכוזא דמיא וכרכי כי תקיף גזירתא אמר ליה לבריה נשים דעתן קלה עליהן דילמא מצערי לה ומגליא לן אזלו טשו במערתא.
איתרחיש ניסא איברי להו חרובא ועינא דמיא והוּו משלחי מנייהו והוּו יתבי עד צוארייהו בחלא כולי יומא גרסי בעידן צלויי לבשו מיכסו ומצלו והדר משלחי מנייהו כי היכי דלא ליבלו איתבו תריסר שני במערתא.
אתא אליהו וקם אפיתחא דמערתא אמר מאן לודעיה לבר יוחי דמית קיסר ובטיל גזירתיה נפקו. חזו אינשי דקא כרבי זרעי אמר מניחין חיי עולם ועוסקין בחיי שעה כל מקום שנותנין עיניהן מיד נשרף יצתה בת קול ואמרה להם להחריב עולמי יצאתם חיזרו למערתכם הדור אזול איתבו תריסר ירחי שתא אמרי משפט רשעים בגיהנם שנים עשר חדש יצתה בת קול ואמרה צאו ממערתכם נפקו.
כל היכא דהוה מחי רבי אלעזר הוה מסי רבי שמעון אמר לו בני די לעולם אני ואתה.
בהדי פניא דמעלי שבתא חזו ההוא סבא דהוה נקיט תרי מדאני אסא ורהיט בין השמשות אמרו ליה הני למה לך אמר להו לכבוד שבת ותיסגי לך בחד חד כנגד זכור וחד כנגד שמור אמר ליה לבריה חזי כמה חביבין מצות על ישראל יתיב דעתייהו שמע רבי פנחס בן יאיר חתניה ונפק לאפיה עייליה לבי בניה הוה קא אריך ליה לבישריה חזי דהוה ביה פילי בגופיה הוה קא בכי וקא נתרו דמעת עיניה וקמצוחא ליה אמר לו אוי לי שראיתך בכך אמר לו אשריך שראיתני שאילמלא לא ראיתני בכך לא מצאת בי כך דמעיקרא כי הוה מקשי רבי שמעון בן יוחי קושיא הוה מפרק ליה רבי פנחס בן יאיר תריסר פירוקי לוסוף כי הוה מקשי רבי פנחס בן יאיר קושיא הוה מפרק ליה רבי שמעון בן יוחי עשרין וארבעה פירוקי אמר הואיל ואיתרחיש ניסא איזיל אתקין מילתא דכתיב ויבא יעקב שלם ואמר רב שלם בגופו שלם בממונו שלם בתורתו ויחן את פני העיר אמר רב מטבע תיקן להם ושמואל אמר שווקים תיקן להם ורבי יוחנן אמר מרחצאות תיקן להם אמר איכא מילתא דבעי לתקוני אמרו ליה איכא דוכתא דאית ביה ספק טומאה ואית להו צערא לכהנים לאקופי אמר איכא איניש דידע דאיתחזק הכא טהרה אמר ליה ההוא סבא כאן קיצץ בן זכאי תורמסי תרומה עבד איהו נמי הכי כל היכא דהוה קשי טהריה וכל היכא דהוה רפי צייניה אמר ההוא סבא טיהר בן יוחי בית הקברות אמר לו אילמלי (לא) היית עמנו ואפילו היית עמנו ולא נמנית עמנו יפה אתה אומר עכשיו שהיית עמנו ונמנית עמנו יאמרו זונות מפרכסות זו את זו תלמידי חכמים לא כל שכן יהיב ביה עיניה ונח נפשיה נפק לשוקא חזייה ליהודה בן גרים אמר עדיין יש לזה בעולם נתן בו עיניו ועשהו גל של עצמות:

10. יבמות דף סב/ב

תניא רבי יהושע אומר נשא אדם אשה בילדותו ישא אשה בזקנותו היו לו בנים בילדותו יהיו לו בנים בזקנותו שנאמר בבקר זרע את זרעך ולערב אל תנח ידך כי אינך יודע אי זה יכשר הזה או זה ואם שניהם כאחד טובים ר"ע אומר למד תורה בילדותו ילמוד תורה בזקנותו היו לו תלמידים בילדותו יהיו לו תלמידים בזקנותו שנאמר בבקר זרע את זרעך וגו' אמרו שנים עשר אלף זוגים תלמידים היו לו לרבי עקיבא מגבת עד אנטיפרס וכולן מתו בפרק אחד מפני שלא נהגו כבוד זה לזה והיה העולם שמם עד שבא ר"ע אצל רבותינו שבדרום ושנאה להם ר"מ ור' יהודה ור' יוסי ורבי שמעון ורבי אלעזר בן שמעון והם הם העמידו תורה אותה שעה תנא כולם מתו מפסח ועד עצרת אמר רב חמא בר אבא ואיתימא ר' חייא בר אבין כולם מתו מיתה רעה מאי היא א"ר נחמן אסכרה.

11. אבות דרבי נתן פרק שני

והמכתב מכתב אלהים הוא חרות על הלוחות אל תקרי חרות אלא חירות שכל מי שעוסק בתורה הרי הוא בן חורין לעצמו

12. עירובין דף נד/א

מאי דכתיב חרות על הלוחות אלמלי לא נשתברו לוחות הראשונות לא נשתכחה תורה מישראל רב אחא בר יעקב אמר אין כל אומה ולשון שולטת בהן שנאמר חרות אל תיקרי חרות אלא חירות

13. מסכת עבודה זרה דף ה/א

דתניא רבי יוסי אומר לא קיבלו ישראל את התורה אלא כדי שלא יהא מלאך המות שולט בהן שנאמר אני אמרתי אלהים אתם ובני עליון כלכם חבלתם מעשיכם אכן כאדם תמותון ו

14. משנה מסכת אבות פרק א

(יג) הוא ה'יה אומר, נגד שְׁמָא, אֲבַד שְׁמָה. וְדָלָא מוֹסִיף, יְסִיף. וְדָלָא יְלִיף, קְטִילָא חִיב. וְדָאֲשֵׁתִימֵשׁ בְּתַגָּא, חֶלְף

15. מסכת ברכות דף נח/א

הרואה אוכלוסי ישראל אומר ברוך חכם הרזים אוכלוסי עובדי כוכבים אומר בושה אמכם וגו' תנו רבנן הרואה אוכלוסי ישראל אומר ברוך חכם הרזים שאין דעתם דומה זה לזה ואין פרצופיהן דומים זה לזה

16. מסכת יומא דף עב/ב

אמר רבי יהושע בן לוי מאי דכתיב וזאת התורה אשר שם משה זכה נעשית לו סם חיים לא זכה נעשית לו סם מיתה והיינו דאמר רבא דאומן לה סמא דחייא דלא אומן לה סמא דמות

17. מסכת סנהדרין דף פו/א

תני תנא קמיה דרב ששת אמר ליה אני שונה רבי שמעון אומר מאחיו עד שיוציאנו מרשות אחיו ואת אמרת חייב תני פטור מאי קושיא דילמא הא רבי שמעון הא רבנן לא סלקא דעתך דאמר רבי יוחנן סתם מתניתין רבי מאיר סתם תוספתא רבי נחמיה סתם ספרא רבי יהודה סתם ספרי רבי שמעון וכולהו אליבא דרבי עקיבא:

18. מסכת חגיגה דף יד/א

אמר לו רבי אלעזר בן עזריה עקיבא מה לך אצל הגדה כלך מדברותיך אצל נגעים ואהל

19. השמטות הזהר דף רסג/א

ד - ואת להט החרב המתהפכת וכלא לשמור את דרך עץ החיים דאיהי אורייתא נאמר בה "עץ חיים היא" ואיהי אורייתא דבע"פ אם זכה בר נש איהי סם חיים ואם לאו היא **מתהפכת** ליה לסם המות והא אוקמוה מארי מתניתין הכי

20. מסכת חגיגה דף יד/ב

תנו רבנן ארבעה נכנסו בפרדס ואלו הן בן עזאי ובן זומא אחר ורבי עקיבא אמר להם רבי עקיבא כשאתם מגיעין אצל אבני שיש טהור אל תאמרו מים מים משום שנאמר דובר שקרים לא יכון לנגד עיני בן עזאי הציץ ומת עליו הכתוב אומר יקר בעיני ה' המותה לחסידיו בן זומא הציץ ונפגע ועליו הכתוב אומר דבש מצאת אכול דייך פן תשבענו והקאתו אחר קיצץ בנטיעות רבי עקיבא יצא בשלום

21. מסכת ברכות דף ח/ב

והזהרו בזקן ששכח תלמודו מחמת אונסו דאמרין לוחות ושברי לוחות מונחות